

Til skolelederen

Skolelederen har den viktigste og mest utfordrende jobben i norsk skole. God skoleledelse er avgjørende for utvikling av gode læringsmiljøer, og for at skolen skal bli et godt og trygt sted å være for alle.

Arbeid med barn, læring og trygghet stiller store krav til voksne, både med hensyn til samarbeid, tydelighet, vilje til å være i forkant, og evne og ønsker om å bygge gode relasjoner. Skoleleder er den som skal sikre at dette arbeidet blir gjort på en god måte, av den enkelte voksne i skolen, og til det beste for elevene og foreldrene deres.

Skoleleder har også ansvaret for å bygge og legge til rette for det gode arbeidsmiljøet, hvor voksne i skolen har handlingsrom, strategier og tid til å gjøre det som er forventet av dem.

Det er mye som hviler på skolelederens skuldre.

En krevende og trang hverdag

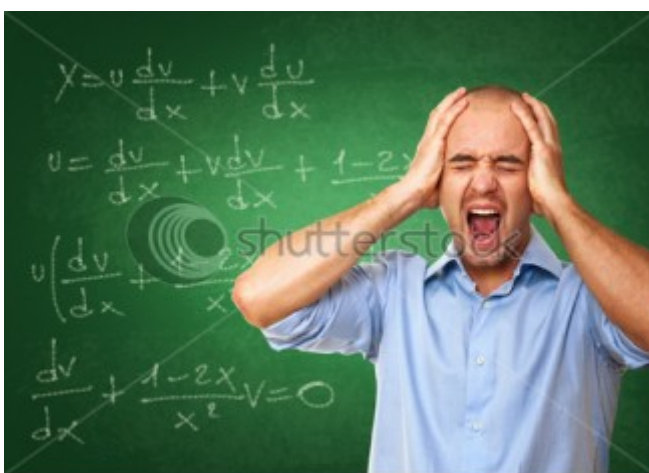

Skolelederens tid blir ofte spist opp av daglig administrasjon, henvendelser fra alle kanter, ad-hoc hendelser som må fanges inn og følges opp, møtevirksomhet både i og utenfor skolen, og skolering av skolelederen. Mange skoleledere tøyser strikken til bristepunktet for å strekke til. Det kan glippe, og det kan gå med mange kvelder, helger og kanskje ferier for å få gjort det som kreves.

I tillegg til det daglige arbeidet, så kan det oppstå forhold som ikke bare stiller store krav til skoleledelse, men som også kan sette andre arbeidsoppgaver i skyggen.

- konflikter mellom skole og hjem, eller i personalet

- negative/ misfornøyde/ fortvilte foreldre
- klasser med mye bråk og uro
- svært utfordrende elever
- elever med forskjellige behov
- lærere som drar i ulik retning
- voksne i skolen som må fanges inn eller fanges opp
- personalsaker
- avisoppslag og negativ omtale
- mobbesaker og skolens manglende håndtering

www.shutterstock.com · 63378985

Det er av avgjørende betydning at skolen klarer å fange opp og fange inn vanskelige, ødeleggende og krevende forhold før de får gjort stor skade. Men enda viktigere er det å ha bygd gode nok strukturer slik at negative forhold i mindre grad kan oppstå.

Det nødvendige systemarbeidet

Det er ikke lett å drive godt og langsiktig skoleutviklingsarbeid når hverdagen er trang. System- og plattformarbeidet i skolen krever aktiv ledelse, tilstedeværelse, nærvær og fokus fra skoleleder. Det krever igjen tid, overskudd og handlingsrom. Skoleleder bør dessuten være aktivt involvert i kartleggingen av hvor skolen, team, trinn og voksne kommer til kort.

Alle skolelederes utfordring er å bygge gode nok systemer, slik at man i minst mulig grad opplever negative overraskelser i hverdagen, og slik at skolelederen i størst mulig grad skal få drive ledelse av skolen, og i mindre grad virke som brannsløkker, avlaster, back-up ordning eller søppelkasse for misnøye og klager.

Skolelederen er krumtappen i arbeidet med å bygge den gode skolen. Plattformarbeidet må ledes av skoleleder, både mht. retning, prosess og vedlikehold slik at resultatene blir langsiktige.

God praktisk skoleledelse

Den store arbeidsbyrden, det omfattende ansvaret og en utsatt mellomposisjon mellom myndigheter på den ene siden, og ansatte, foreldre og elever på den annen, stiller store krav til praktisk skoleledelse, som i sum kan formuleres slik:

- å ha gode strukturer og systemer for å lykkes med målene som blir satt
- å ha gode strukturer og systemer for være i forkant av trøbbel som kan oppstå
- å se at noe kommer først, og resten deretter, i arbeidet for å bygge den gode skolen

Dette er på mange vis essensen i å drive og bygge en god skole. God systembygging er avgjørende for om skolen skal nå målene den setter seg. Godt systemarbeid bygger plattformen for den gode skolen, og forhindrer i stor grad at uønskede forhold dukker opp eller får utvikle seg. Det gir en bedre og mer forutsigbar hverdag for alle. Det er imidlertid ikke bare enkelt å få til.

Hvordan få det til?

På de fleste områder er det ikke mangel på målsettinger, krav, forventninger til hva skolen skal oppnå. Det er imidlertid en gjennomgående mangel på føringer for **hvordan** skolen skal få til det som kreves.

En stor og grunnleggende mangel i norsk skole er at det er opp til den enkelte skole selv å finne sin egen vei for å nå mål, krav og forventninger, ofte gjennom prøving og feiling. Svært mange tiltak som blir satt i gang i norsk skole, er godt ment, men virker ikke. Målstyring og metodefrihet gjør at det blir opp til den enkelte skole, og stedvis den enkelte voksne, å selv finne løsninger og tilnærminger i møtet med utfordringer og i det daglige arbeidet.

Disse sidene kan hjelpe skoler som ønsker god retning og langsiktighet i eget utviklingsarbeid/ plattformarbeid. Hensikten med disse sidene er også å gi tips, inspirere og fremme refleksjon hos skoleledere, lærere og andre ansatte, i det daglige arbeidet slik at skolen kan bli god for alle.